

Aproximació a l'obra de Joan Coromines (Girona, del 21 de febrer al 5 de maig de 2000). —El Centre d'Estudis Pere i Joan Coromines de la Univ. de Girona, dirigit per Francesc Feliu, i el Centre Cultural La Mercè de l'Ajuntament de Girona han organitzat, entre el 21 de febrer i el 5 d'abril de 2000 un cicle de conferències sobre l'obra lingüística i filològica de Joan Coromines (1905-1997).

El cicle ha constatat de les conferències següents: 1. «Coromines i la lingüística romànica del seu temps», per Antoni Badia i Margarit (21 de febrer); 2. «El lloc de Coromines en la cultura catalana contemporània», per Narcís Garolera (23 de febrer); 3. «Joan Coromines: semblança bio-bibliogràfica», per Max Cahner (28 de febrer); 4. «Literatura, lingüística, filologia», per Narcís Garolera (1 de març); 5. «Les edicions de Coromines», per Xavier Renedo (6 de març); 6. «Les edicions de Coromines», per Sadurní Martí (8 de març); 7. «El *Diccionario crítico etimológico castellano e hispánico I*», per José A. Pascual (11 de març); 8. «El *Diccionario crítico etimológico castellano e hispánico II*», per Glòria Claveria (13 de març); 9. «El *Diccionari etimològic i complementari de la llengua catalana I*», per Joan Ferrer (15 de març); 10. «*Diccionari etimològic i complementari de la llengua catalana II*», per Joan Ferrer (20 de març); 11. «L'*Onomasticon cataloniae* i els altres estudis de toponímia», per Joan Ferrer (22 de març); 12. «Contribucions a la gramàtica històrica catalana», per Joan Ferrer (27 de març); 13. «Els dialectes catalans en els treballs de Coromines», per August Rafanell (29 de març); 14. «Els estudis sobre el francès i l'occità. El parlar de la Vall d'Aran», per Xavier Lamuela (3 d'abril); «15. La descripció i la prescripció gramatical del català modern», per Joan Ferrer (5 d'abril).

Les conferències van tenir una gran assistència d'un públic divers format, d'una banda, per estudiants de la Univ. de Girona i, de l'altra, per persones atretes per la personalitat i l'obra de Coromines. Cal no perdre de vista que Coromines ha tingut sempre un component mític, més enllà del vessant lingüístic i filològic de la seva ingent producció.

Aquest cicle, que estrenava les activitats acadèmiques del Centre Pere i Joan Coromines de la Univ. de Girona, ha tingut un ressò públic —periòdic— i polèmic, que ha anat més enllà de la transcendència acadèmica que solen tenir aquest tipus d'actes en el nostre país. La conferència inaugural, a càrrec d'Antoni M. Badia i Margarit, va valorar la figura de Coromines dins la romanística del seu temps: el món dels neogramàtics. Quan s'intenta prescindir de la mitologia, la figura del lingüista torna allà on li correspon, en una galeria ideal de romanistes del segle xx: el seu retrat estaria situat en la dècada dels anys cinquanta, en el moment del seu màxim esplendor científic, quan va publicar el *Diccionario crítico etimológico de la lengua castellana*. La seva obra, amb l'afany que la caracteritza de donar raó de tot, es ressent, quan es llegeix amb ulls crítics —no malvolents— d'un individualisme molt notable, que en el camp de la producció científica sempre acaba essent perjudicial. És ben evident que Coromines no va tenir gairebé mai en compte l'obra d'altres romanistes. El seu treball titànic és l'obra d'una persona que viu al marge de la comunitat científica. És probable també que una obra d'aquestes dimensions sols sigui possible feta en les condicions en què va ser feta; però això certament la va perjudicar. Els diaris es van fer ressò amb titulars cridaners de la conferència del Dr. Badia, i la guerra ja va ser encesa. Max Cahner, col·laborador i editor de Coromines, i president de la Fundació Coromines, en la seva conferència va tornar a obrir el foc, quan va atribuir la visió crítica que el Dr. Badia havia presentat de Coromines a rivalitats personals. De nou els diaris van aprofitar per tornar a fer una bona foguera de foc d'encenalls. Sap greu que el debat científic seriós hagi de passar, al ulls de les persones que llegeixen la informació dels diaris, per una guerra de trinxeres entre personalitats del món de la lingüística i la filologia.

La polseguera periòdica, però, va ser l'anècdota d'un conjunt de conferències molt ben travat, amb un esplet de conferenciants de primera fila científica, que van donar una visió crítica —tal com el mateix Coromines subtitulava els seus diccionaris— i no apològica d'un dels més grans lingüistes del s. xx. [J. F.]